

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 5

בפי' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם...

Dans la section sur les libations,
il est écrit : « Quand vous entrerez
dans le pays de vos demeures »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/5/

1 בפי' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם כו' ועשיתם אשה לה' עולה וגוי'. להבין למה שינה הכתוב לקרוא ארץ ישראל כאן בשם ארץ מושבותיכם יותר מכלל התורה שנק' ארץ כנען

Dans la section des libations, il est écrit : « Lorsque vous entrerez dans le pays où vous vous établirez », etc., « et que vous offrirez à Havaya un sacrifice consumé par le feu, un holocauste », etc. Il faut comprendre pourquoi l'Écriture a choisi ici [une autre formulation], appelant la Terre d'Israël « le pays où vous vous établirez », alors que partout ailleurs dans la Torah elle est appelée « le pays de Canaan ».

(וקושיא זו מבואר במדרש ס"פ שלח. ועיין עוד בקהלת רבה ע"פ הגדלתי מעשי. כי תבאו אל ארץ מושבותיכם ועשיתם עולה.)

(Cette question est expliquée dans le Midrach, à la fin de la paracha de Chla'h. Voir aussi Kohelet Rabba sur le verset « J'ai entrepris de grandes œuvres » : « Lorsque vous entrerez dans le pays où vous vous établirez... et que vous offrirez un holocauste. »

ועוד שם ע"פ ושתה בלב טוב יינך זו פי' נסכים כי כבר רצה האלקים את מעשיך זו הכנסת ישראל לארץ שנאמר כי תבאו אל ארץ כו'.

Et plus loin, à propos du verset « Bois ton vin d'un cœur joyeux » : cela désigne la section des libations ; « car D.ieu a déjà agréé tes actes » : cela désigne l'entrée d'Israël dans le pays, comme il est dit : « Lorsque vous entrerez dans le pays », etc.

ונראה שפירשו ארץ מלשון רצון וכ"ה בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך ארץ ועמ"ש מזה ע"פ והארץ הדום רגלי וע"פ היום הזה ה' אלהיך מצוך).

Il semble qu'ils aient interprété erets, « pays », comme un terme apparenté à ratson, « volonté » ; c'est aussi ce qui est indiqué dans le Pardes, dans Erchei HaKinouyim, à l'entrée erets. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet sur le verset « La terre est mon marchepied », ainsi que sur le verset « En ce jour, Havaya ton D.ieu te commande ».)

הנה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] (פ"ב [פרק ב'] דברכות) כל הקורא ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים.

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (Berakhot, chapitre 2) : « Celui qui récite le Chema sans les téfilines est comme s'il avait offert un holocauste sans offrande végétale, et un sacrifice sans libations. »

וצריך להבין ענין דמיון זה שמדמה ק"ש [קריאת שמע] לעולה וזבח ותפילין למנחה ונסכים. והנה ענין הקרבנות שהיה יורד אש מן השמים על גבי המזבח ותאכל את העולה ואת חלבי השלמים.

Il faut comprendre le sens de cette comparaison, qui assimile le Chema à un holocauste et à un sacrifice, et les téfilines à l'offrande végétale et aux libations. Or, concernant les sacrifices, un feu descendait du ciel sur l'autel et consumait l'holocauste ainsi que les graisses des sacrifices de paix.

וכן הענין בק"ש [בקריאת שמע] כי הנה האדם הוא מורכב מד' יסודות אש רוח מים עפר כמ"ש מזה בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]

Il en va de même pour le Chema. En effet, l'homme est composé de quatre éléments : le feu, l'air, l'eau et la terre, comme il est expliqué à ce sujet dans le discours commençant par « Le nombre des enfants d'Israël sera »,

שהם בחי' דומם צומח חי מדבר כנגד ד' אותיות של שם הוי" ב"ה שמשם נמשכו ונתהוו בחינות אלו ובחינת יסוד האש הוא בחינת החי (כמ"ש במ"א ע"פ כי תצא)

qui sont les niveaux du minéral, du végétal, de l'animal et du parlant, correspondant aux quatre lettres du Nom Havaya, béni soit-Il, dont ces niveaux ont été tirés et sont venus à l'existence. Et le niveau de l'élément du feu est celui de l'animal (comme il est expliqué ailleurs sur le verset « Lorsque tu sortiras »).

והנה כתיב שרפים עומדים שיש בחי' מלאכים וחיות הקדש שנקראים שרפים מפני שהם מיסוד האש האלקי

Or, il est écrit : « Des séraphins se tiennent debout », car il existe un niveau d'anges et de 'hayot saintes appelés séraphins, parce qu'ils sont issus de l'élément du feu divin ;

ותמיד הם עומדים בהתלהבות מחמת שאין להם כ"א מחשבה אחת כל ימיהם מששת ימי בראשית שמשגיגים רק זיו שכינתו ית' המחיה ומהוה אותם מאין ליש.

et ils se tiennent toujours dans la ferveur, car, depuis les six jours de la Création, ils n'ont eu, durant tout leur existence, qu'une seule pensée : ils ne perçoivent que le rayonnement de Sa Chekhi-na, béni soit-Il, qui leur donne la vie et les fait venir à l'existence, du néant à l'être.

ולכן יומם ולילה לא ישקוטו והיינו מפני שאין להם כ"א יסוד אחד פשוט שהוא יסוד האש האלהי ואינם מורכבים (עמ"ש בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הבכורים).

C'est pourquoi, jour et nuit, ils ne cessent pas ; cela tient au fait qu'ils n'ont qu'un seul élément simple, l'élément du feu divin, et qu'ils ne sont pas composés (voir ce qui est écrit dans l'explication du verset : « Le Cohen les agitera avec le pain des prémices »).

משא"כ האדם שהוא מורכב מדי' יסודות וגם הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית לא יוכל לעמוד במדרגה ומחשבה אחת כל ימיו.

L'homme, en revanche, qui est composé de quatre éléments et qui est également vêtu d'un corps et d'une âme vitale, ne peut demeurer toute sa vie au même niveau et dans la même pensée.

אך הנה מ"מ יש בכח נפשו האלהית הצמאון מיסוד האש כרשפי אש שלהבת יותר מהמלאכים כי אף שלמטה

Pourtant, la puissance de son âme divine comporte une soif issue de l'élément du feu, semblable à des éclairs de feu, à une flamme, plus grande que celle des anges. Car, bien que, dans les mondes inférieurs,

הנה מדרגת האדם גרועה ופחותה ממדרגת המלאכים היינו מפני שלמטה הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית.

le niveau de l'homme soit inférieur et moindre que celui des anges, cela tient au fait que, dans les mondes inférieurs, il est vêtu d'un corps et d'une âme vitale.

אבל שרש נשמתו למעלה כל אחד ואחד לפי מדרגתו שלא כל הנשמה היא מלוכשת בגוף

Mais la racine de son âme se trouve en haut, chacun selon son niveau, car l'âme entière n'est pas vêtue dans le corps,

רק הארה ממנה והשרש נשאר למעלה במקור חוצבה בעולם העליון שממנו נלקחה, עמ"ש ע"פ יונתי בחגוי וע"פ האזינו השמים.

mais seulement un rayonnement qui en émane, tandis que la racine demeure en haut, dans la source où elle fut taillée, dans le monde supérieur d'où elle fut prise. Voir ce qui est écrit à propos du verset « Ma colombe, dans les fentes », et du verset « Prêtez l'oreille, cieux ».

2 והנשמות שבכל עולם ועולם הם ביתר שאת ומעלה לאין קץ על מדרגת המלאכים שבעולמות ההם והן אותן הנשמות עצמן שמתפשט הארתם להתלבש למטה בעוה"ז.

Les âmes de chacun des mondes possèdent une excellence incomparable et sont infiniment supérieures au niveau des anges de ces mondes ; ce sont précisément ces mêmes âmes dont le rayonnement s'étend pour se revêtir ici-bas, dans ce monde.

וזהו אע"ג [אף על גב] דאיהו לא חזי מזליה חזי פי מזלא מלשון יזל מים והיינו שרש נשמתו למעלה שממנו נוזל ונמשך הארתו למטה.

Et c'est là [le sens de] : « Bien qu'il ne voie pas, son mazal voit. » Le mot mazal vient de l'expression yizal mayim, « l'eau coulera » ; il désigne la racine de son âme en haut, d'où son rayonnement s'écoule et se prolonge vers le bas.

3 והיינו לפי שישראל עלו במחשבה פי כמו למשל באדם הגשמי הנה מחשבתו מיוחדת בנפשו והיו לאחדים יותר מדיבורו שהוא דבר נפרד ויוצא חוץ ממנו ובידו לחסום פיו ולשתוק.

Cela tient au fait qu'Israël s'éleva dans la pensée [de D.ieu]. Cela signifie que, par analogie, chez un homme physique, sa pensée est unie à son âme et ne fait qu'un avec elle bien davantage que sa parole, qui est une chose distincte et sort de lui ; il lui est loisible de fermer la bouche et de se taire.

משא"כ בחי המחשבה כי הנפש מלאה אותיות כך כנס"י [כנסת ישראל] מקור נש"י [נשמות ישראל] עלו במחשבה עילאה ומיוחדים במהותו ועצמותו ממש

Il n'en va pas ainsi de la pensée, car l'âme est pleine de lettres. De même, la communauté d'Israël (Knesset Israël), source des âmes d'Israël, s'éleva dans la pensée supérieure et est unie à Son être et à Son essence mêmes.

(הגם דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם מ"מ הרי אפס קצהו ושמץ מנהו תקח אזנינו להבין מעט מזעיר עד"מ) (ועמ"ש ע"פ אני ישנה ולבי ער)

(Bien qu'il soit écrit : « Car Mes pensées ne sont pas vos pensées », notre oreille peut néanmoins en saisir le bord le plus ténu, comme un faible écho, afin d'en comprendre un tout petit peu par analogie.) (Voir aussi ce qui est écrit sur le verset : « Je dors, mais mon cœur veille. »)

אלא שבהשתלשלות העולמות רבות ועצומות נשתלשל ונתפשט הארת הנשמה להתלבש בגוף ונפש הבהמית ועודנה בכחה לשלוט על הגוף ונפש הבהמית להסיר החמימות שבלבו לתענוגי העולם ותאוותיו מיסוד האש הטבעי ולהיות גובר בו יסוד האש האלהי.

Seulement, au cours de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), à travers de nombreuses étapes puissantes, le rayonnement de l'âme est descendu et s'est répandu pour s'envelopper dans un corps et une âme animale. Il conserve pourtant le pouvoir de gouverner le corps et l'âme animale : d'ôter la chaleur que les plaisirs et les désirs de ce monde suscitent dans son cœur, chaleur qui provient de l'élément naturel du feu, et de faire prévaloir en lui l'élément divin du feu,

שמשכנו בלב להלהיב נפשו ולבו להכלל ולהבטל באחדותו ית' (ועמ"ש מזה בפי אמור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל])

dont la demeure est dans le cœur, afin d'embraser son âme et son cœur et de les faire se fondre et s'annuler dans Son unité, béni soit-Il (voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha Emor, sur le verset : « Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël »).

ועי"ז מעלה גם יסוד האש הטבעי שבכח נפשו הבהמית להיות נכלל ועולה לה' כקרבן להיות שבכל עת שמגביר כח יסוד האש האלהי מתמעט ומתקרר כח יסוד האש הטבעי ונכלל בקדושה.

Par là, il élève également l'élément naturel du feu qui réside dans la puissance de son âme animale, afin qu'il se fonde et s'élève vers D.ieu comme une offrande. En effet, chaque fois qu'il renforce la puissance de l'élément divin du feu, celle de l'élément naturel du feu diminue et se refroidit, et celui-ci se fond dans la sainteté.

וזהו אש אוכלה אש וכן היה בקרבנות ממש שאש של קדושה של מעלה אכלה בעלי חיים שהם מבחינת יסוד האש:

Tel est le sens de « le feu consumant le feu ». Il en allait ainsi des offrandes proprement dites : le feu saint d'en haut consumait les animaux, qui relèvent de l'élément du feu.

4 ב אך עכ"ז [עם כל זה] הנה היסוד האש האלהי שבו הוא במדה וגבול ומתלבש בנפשו החיונית ולכן כשמשמש בו בעיני גופו

2. Cependant, l'élément de feu divin qui est en lui est soumis à une mesure et à une limite, et se revêt dans son âme vitale. Aussi, lorsqu'il l'emploie aux affaires de son corps,

כמו בכעס וקנאה ושנאה ודומיהם וכל מיני תאוות וכו' מתמעט ונחסר מן המדה ושוב לא יתלהב לבו כ"כ [כל כך] בעבודת ה'. ועצה היעוצה לזה הנה כתיב כי אתה תאיר נרי וה' יגיה חשכי.

par exemple dans la colère, l'envie, la haine et leurs semblables, ainsi que dans toutes sortes de désirs, etc., il diminue et se trouve amoindri par rapport à sa mesure, et son cœur ne s'embrasera plus autant dans le service de D.ieu. Le conseil donné à cet égard est le suivant : il est écrit : « Car Tu allumes ma lampe, et Havaya éclaire mes ténèbres. »

פ"י שע"י ההתבוננות באמונת ה' אחד באמת בעומק מחשבתו ולבו ולא די בזכרון הדברים במח' בלבד כ"א שיעמיק ויתקע מחשבתו בחוזק

C'est-à-dire que, par une véritable contemplation de la foi en l'unicité de D.ieu, au plus profond de sa pensée et de son cœur, il ne suffit pas de se rappeler ces idées par la seule pensée ; il faut au contraire approfondir et fixer fermement sa pensée ;

ואזי יאיר לו יסוד האש האלהי להשלים חסרונו ויגיה חשכו וכמ"ש כי אשב בחשך ה' אור לי

alors [D.ieu] éclairera pour lui l'élément de feu divin afin de combler ce qui lui manque, et illuminera ses ténèbres ; comme il est écrit : « Même si je suis assis dans les ténèbres, Havaya est une lumière pour moi. »

(ועמ"ש מזה בפי מקץ בד"ה רני ושמחי בת וסד"ה כי אתה נרי. ועמ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר גבי ושמתיך בנקרת הצור).

(Voir ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha de Mikets, dans le discours commençant par « Chante et réjouis-toi, fille [de Sion] », et à la fin du discours commençant par « Car Tu es ma lampe ». Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Car en ce jour, il fera expiation », au sujet de « Et Je te placerai dans la fente du rocher ».)

ולכן קורין ק"ש [קריאת שמע] פעמים בכל יום שבה מבואר ענין ההתבוננות כדלקמן להיות כי אי אפשר לאדם להיותו מלוכש בגוף ונפש הבהמית ועוסק בדברים גשמיים כל היום לעורר את האהבה וההתלהבות כ"א ע"י ק"ש [קריאת שמע].

C'est pourquoi le Chéma est récité deux fois chaque jour : il expose la contemplation, comme cela sera expliqué plus loin. En effet, puisqu'un homme est revêtu d'un corps et d'une âme animale, et qu'il s'occupe toute la journée de choses matérielles, il ne peut éveiller l'amour et l'ardeur que par le Chéma.

ובכל יום מגביר כח יסוד האש האלהי וכנגדו מתמעט והולך כח יסוד האש הטבעי ועולה ונכלל

Chaque jour, il renforce la puissance de l'élément de feu divin et, en parallèle, la puissance de l'élément de feu naturel diminue progressivement, s'élève et est absorbée

בקדושה עד שבמלאות הימים כימי שנותיו שבעים שנה או שמונים שנה יתמעטו כל הכחות שביסוד האש הטבעי ויעלו להכלל בקדושה היינו

dans la sainteté ; jusqu'à ce qu'au terme de ses jours, selon le nombre des années de sa vie — soixante-dix ou quatre-vingts ans —, toutes les forces de l'élément de feu naturel aient diminué et se soient élevées pour être absorbées dans la sainteté. C'est-à-dire,

כי בישראל גם כחות נפשו הבהמית הוא נצחיי ונעשים כסא לקדושה (משא"כ עובדי כוכבים שנפשם הבהמית כלה והולכת ואין להם עליי [עליה] כלל).

car, chez un Juif, même les forces de son âme animale sont éternelles et deviennent un trône pour la sainteté (ce qui n'est pas le cas des idolâtres, dont l'âme animale dépérit peu à peu et ne connaît aucune élévation).

ומדת ימי חייו אשר ניתנו לו מן השמים הוא כפי שיעור שצריך להעלות כ"כ [כל כך] כחות

La durée des jours de sa vie, qui lui ont été accordés du Ciel, est proportionnée à la mesure de ce qu'il doit élever : autant de forces

מנפש החיונית בכל כך פעמים אשר יקרא ק"ש [קריאת שמע], וענין הק"ש [הקריאת שמע] הוא שיתבונן ויעמיק במחשבתו להיות לזכרון על לבו כי הוי' שהוא היה הוה ויהי [ויהיה].

de l'âme vitale, autant de fois qu'il récitera le Chéma. Le sens du Chéma est qu'il médite et approfondisse sa pensée, jusqu'à ce que cela devienne un souvenir dans son cœur : Havaya est « Il était, Il est et Il sera ».

פ"י שהיה הוה ויהיה הכל שוה אצלו והוא לבדו יחיד ומיוחד ואין בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום] בין היה להוה ויהי [ויהיה] כמ"ש

C'est-à-dire que « Il était », « Il est » et « Il sera » sont tous identiques pour Lui ; Lui seul est unique et sans pareil, et il n'y a en Lui aucun changement, à D.ieu ne plaise, entre « Il était », « Il est » et « Il sera » ; comme il est écrit :

אני הווי לא שניתי ואתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא כו' כי כולא קמיה כלא חשיב והוא עצמו ית' הוא הוא אלהינו.

«Moi, Havaya, Je n'ai pas changé», et : «Tu es le même avant que le monde ne fût créé, et Tu es le même depuis qu'il a été créé», etc., car tout est considéré comme rien devant Lui. Et Lui-même, béni soit-Il, est notre D.ieu (Elokeinou).

פ"י מלשון ואת אילי הארץ לקח (ביחזקאל סימן י"ז) שהוא לשון כח דהיינו ששם הווי ב"ה הוא הוא כחינו וחיותנו

Le sens [d'Elokeinou] se rattache à l'expression «et il prit les puissants (eilei) du pays» (Ézéchiel, chapitre 17), où le terme désigne la force. Autrement dit, le Nom Havaya, béni soit-Il, est Lui-même notre force et notre force vitale ;

דהיינו שהוא הוא מקור וחיות של כל נש"י [נשמות ישראל] שעלו במחשבה להכלל באחדותו ית' במהותו ועצמותו כנ"ל (ועמ"ש בפ' פנחס בד"ה קדש ישראל).

c'est-à-dire qu'Il est Lui-même la source et la force vitale de toutes les âmes d'Israël, qui se sont élevées dans la pensée afin d'être incluses dans Son unité, dans Son être et Son essence, comme mentionné plus haut (voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Pin'has, dans le discours commençant par «Israël est saint»).

משא"כ שאר כל הנבראים שמקור חיותן הוא מבחי" מלך כמ"ש בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ומלכותו בכל משלה ואפילו עולמות עליונים כי מלכותך מלכות כל עולמים כתיב הגם שאין דבר נפרד חוץ ממנו ית' כמ"ש

Il n'en va pas ainsi de toutes les autres créatures, dont la source de force vitale relève de l'aspect de Roi, comme il est dit : «Béni soit le Nom glorieux de Son royaume à jamais», et : «Son royaume domine sur tout» ; cela vaut même pour les mondes supérieurs, car il est écrit : «Ton royaume est un royaume de tous les mondes.» Bien qu'il n'existe rien de séparé en dehors de Lui, béni soit-Il, comme il est écrit :

כי ממך הכל וכתיב כי הווי הוא האלקים שההסתר וההעלם של שם אלהים הוא מבחינת שם הווי כמ"ש במ"א וכהדין קמצא דלבושי [דלבושיה] מיני וביה מ"מ אין זה כ"א זיו והארה המתפשטת ממנו

« Car tout vient de Toi », et il est écrit : « Car Havaya est Elokim » ; cela signifie que l'obscurité et la dissimulation du Nom Elokim relèvent du niveau du Nom Havaya, comme cela est expliqué ailleurs : « comme la sauterelle, dont le vêtement vient d'elle-même et demeure en elle-même ». Néanmoins, ce n'est qu'un éclat et un rayonnement qui se diffusent à partir de Lui,

ואף גם זאת היא הארה מ ועטת כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] שהזיו הזה והארה זו אינה

et même ce rayonnement est infime, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Le monde futur fut créé par le youd » ; car cet éclat et ce rayonnement ne sont

אלא מעט מזער כמו למשל יו"ד שהיא אות הקטנה שבמחשבתו של אדם שהוא רק כמו ניצוץ אחד קטן.

qu'une infime quantité, comme, par exemple, un youd, qui est une petite lettre dans la pensée d'un homme et n'est semblable qu'à une petite étincelle.

אבל מקור נש"י [נשמות ישראל] מיוחדים במקור וחיי החיים א"ס ב"ה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' לבניי [לבני ישראל] עם קרובו (וזהו אשר עשה האלקים את האדם ישר) (בקהלת סי' ז' כ"ט).

Mais la source des âmes d'Israël est unie à la Source et Vie de toute vie, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il ; comme il est écrit : « Sa gloire est au-dessus de la terre et du ciel », etc., « ...aux enfants d'Israël, le peuple qui Lui est proche ». (Et c'est là [le sens de] « D.ieu fit l'homme droit » (Koheles, chapitre 7, [verset] 29).)

פי' ישר היינו שכמו שהוא למעלה כך הוא למטה כמ"ש במ"א ע"פ פקודי ה' ישרים דפי' ישרים שבהם ועל ידם נמשך שיהי' [שיהיה] גילוי אור א"ס למטה ממש

Le sens de « droit » (yachar) est que, comme c'est en haut, ainsi est-ce en bas ; comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset « Les préceptes de Havaya sont droits » : le sens de « droits » est qu'en eux et par eux, il est rendu possible que la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) soit ici-bas exactement

כמו שהוא למעלה ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול כפי' לעשות הישר בעיני ה' וכך הוא ענין את האדם ישר.

comme elle l'est en haut. Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par « Lorsque tu écouteras la voix », au sujet du sens de « faire ce qui est droit aux yeux de Havaya ». Tel est également le sens de « l'homme droit » :

שנמשך בו הכח משם הוי' ממש וכמ"ש במדרש קהלת שזהו ענין מ"ש הן האדם היה כאחד ממנו.

la force du Nom Havaya lui-même est attirée en lui ; et, comme il est dit dans le Midrash Koheles, tel est le sens de ce qui est écrit : « Voici, l'homme est devenu comme l'un de nous. »

5 ואיתא בבראשית רבה פכ"א בפ"י הן האדם היה כאחד ממנו ר' [רב] יהודה בר סימון אמר כיחידו של עולם שנאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד עכ"ל [עד כאן לשונו].

Il est rapporté dans Beréshit Rabba, chapitre 21, au sujet du sens de «Voici que l'homme est devenu comme l'un de nous»: «Rabbi Yehouda bar Simon dit: comme l'Unique du monde, ainsi qu'il est dit: "Écoute, Israël: Havaya est notre D.ieu, Havaya est Un."» Fin de citation.

והיינו כנ"ל שהכח הנמשך בו נמשך ביושר משם הוי" ממש שלא ע"י שום השתלשלות ושום אמצעיים כלל ואפילו לא ע"י העלם בשאר

C'est-à-dire, comme mentionné plus haut, que la force qui est attirée en lui provient directement du Nom Havaya lui-même, sans passer par aucun enchaînement descendant des mondes (hichtal-chelout) ni par aucun intermédiaire, et même pas par une dissimulation dans les autres

השמות משא"כ התהוות העולמות צבא השמים הן נמשכ"י [נמשכים / נמשכין] משם הוי" ע"י השתלשלות והעלמים רבים עד שע"י אין נק' שם השפע כ"א על שם שאר השמות.

Noms. Il n'en va pas ainsi de la venue à l'existence des mondes, l'armée céleste: ils procèdent du Nom Havaya par un enchaînement descendant et de nombreuses dissimulations, si bien que le flux ne porte alors que le nom des autres Noms.

לפי שהאור והשפע נתעכב ומתעלם בהן ומהן נמשך אח"כ השפע וגם עוד ע"י השתלשלות רבות.

Car la lumière et le flux sont retenus et dissimulés en eux; c'est ensuite d'eux que le flux se prolonge, et cela, de surcroît, au moyen de nombreux [autres] degrés d'enchaînement.

ועי בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' שלח (דקנ"ח ע"ב) ע"פ היש בה עץ אם אין שיש ב' מיני שפע כו', ועיין עוד מענין את האדם (בזח"ג [בוהר חלק ג] ס"פ אמור דף ק"ז).

Voir le commentaire du Ramaz (Rabbi Moché Zacuto) sur la paracha Chela'h (158b), à propos du verset «Y a-t-il là un arbre ou non?», où il est question de deux sortes de flux, etc. Voir également, sur le sujet de «l'homme», le Zohar, tome III, à la fin de la paracha Emor, folio 107.

ויש לומר שזהו פ"י ישראל ישר אל פ"י אל הוא לשון כח והיינו שנמשך בח"י הכח משם הוי" בבחינת ישר ממש,

On peut dire que c'est là le sens de Yisrael: yashar Kel, car Kel désigne la force. Autrement dit, le niveau de force provient du Nom Havaya d'une manière véritablement directe (yashar).

וזהו ענין אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בהוי' והיינו לפי שהכח והעוז נמשך בהם מבחינת מי כמוכה באלים הוי' ועי' מזה באד"ר [באדרא רבא] (דקכ"ח א')

Tel est le sens de : « Heureux es-tu, Israël ! Qui est comme toi, peuple sauvé par Havaya ? » Car la force et la vigueur proviennent en eux du niveau de « Qui est comme Toi parmi les puissants (elim), Havaya ». Voir à ce sujet l'Idra Rabba (128a),

משמע דקאי על עתיק יומין ע"ש, ועמ"ש במ"א בפ"י מי כמוכה באלים הוי' ע"פ מאמר הזח"ג [הזהר חלק ג] פ' אמור (דף צ"ד סע"א [סוף עמוד א])

ce qui indique que cela se rapporte à Atik Yomin ; voir là-bas. Voir également ce qui est expliqué ailleurs au sujet du sens de « Qui est comme Toi parmi les puissants, Havaya ? », d'après l'enseignement du Zohar, tome III, paracha Emor (folio 94, fin du côté a),

דקאי על שם הוי' נגד שאר השמות שהן הן בבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אבל שם הוי' הוא בחינת סוכ"ע אני הוי' לא שנית.

à savoir qu'il se rapporte au Nom Havaya, par opposition aux autres Noms, qui relèvent du niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), tandis que le Nom Havaya relève du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) : « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé. »

עכ"פ [על כל פנים] מובן מזה הענין דהכח הנמשך ומתגלה משם הוי' הוא למעלה מעלה מבחינת הכח הנמשך

Quoi qu'il en soit, on comprend de là que la puissance qui est attirée et révélée à partir du Nom Havaya est très, très supérieure au niveau de la puissance qui est attirée

משאר השמות ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' ומ"ש בפ"י העונה יהא שמיה רבא מכרך בכל כחו. דפי' כחו הוא ענין גילוי ההעלם.

à partir des autres Noms. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet du verset : « Et maintenant, que la puissance d'Adonai soit grande, je Te prie », ainsi que ce qui est écrit sur le sens de « Celui qui répond : "Que Son grand Nom soit béni" de toute sa puissance » : le sens de « sa puissance » est la révélation de ce qui est caché.

6 וא"כ פי' הוי' אלקינו היינו שהכח והעוז של הנשמות שזהו פי' אלקינו הוא נמשך מעצמות שם הוי' ממש שהוא הוא עצמו הוא מקור וכח וחיות של נשמות ועמ"ש סד"ה וידבר כו'

Si tel est le cas, le sens de «Havaya est notre D.ieu (Elokeinou)» est que la force et la puissance des âmes — ce que signifie Elokeinou — sont tirées de l'essence même du Nom Havaya. Lui-même est la source, la force et la force vitale des âmes. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par «Et Il parla», etc.

וארא אל אברהם בפי' וידעתם כי אני הוי' והייתי לכם לאלקים פי' שבחינת הוי' לבדו הוא בעצמו יהי' [יהיה] לכם בבחינת אלקים השורה עליכם.

«Et Je suis apparu à Avraham»: au sujet du sens de «Vous saurez que Je suis Havaya» et «Je serai pour vous Elokim», cela signifie que le niveau de Havaya seul sera lui-même pour vous le niveau d'Elokim qui repose sur vous.

7 ו עדי"ז יש לפרש מ"ש במדרש רבה פ' ואתחנן ע"פ אשר לו אלקים קרובים אליו אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

Et de même, on peut expliquer ce qui est dit dans le Midrach Rabba, parachat Vaet'hanan, à propos du verset «qui a Elokim proche de lui»: «Il n'est pas écrit ici: "qui a un peuple proche de lui",

אלא אשר לו אלקים קרובים אליו עכ"ל [עד כאן לשונו]. ויש לפרש שהם עיקר לגבי שם אלקים לפי שנמשכים משם הוי' שלמעלה משם אלקים.

mais: "qui a Elokim proche de lui", fin de citation. On peut expliquer qu'Israël est le principal par rapport au Nom Elokim, car il émane du Nom Havaya, qui est au-dessus du Nom Elokim.

8 ובזה יתכן דאין להקשות על המדרש הנ"ל דקאמר אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

Cela permet peut-être de résoudre la difficulté soulevée par le Midrach mentionné plus haut, qui dit: «"Qui a une nation proche de lui" n'est pas écrit ici»,

דהא כתיב לבני ישראל עם קרובו אלא דכאן נאמר על שם הוי' והתם נאמר על שם אלקי'.

car il est écrit: «pour les enfants d'Israël, le peuple qui Lui est proche». Mais ici, il est question du Nom Havaya, tandis que là, il est question du Nom Elokim.

9 וזהו מ"ש כי קרוב אליך הדבר פי הדבר הוא מל' כמ"ש באשר דבר מלך והוא ענין שם אלקים והוא בחינת קרוב אליך כמ"ש אשר לו אלקים קרובים אליו.

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit : « Car la parole est proche de toi. » Explication : « la parole » désigne Mal'hout (souveraineté), comme il est écrit : « Selon la parole d'un roi... » ; c'est le Nom Elokim, et c'est le niveau qui est « proche de toi », comme il est écrit : « qui a Elokim proche de lui. »

ובמדרש רבה ס"פ נצבים ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד אמר להן הקב"ה בני אם יהיו דברי תורה קרובים לכם אף אני קורא אתכם קרובים שכן כתיב לבני ישראל עם קרובו הללויה.

Et dans le Midrach Rabba, à la fin de la paracha Nitsavim, à propos du verset « Car la parole est très proche de toi » : « Le Saint béni soit-Il leur dit : Mes enfants, si les paroles de la Torah sont proches de vous, moi aussi, je vous appelle proches, comme il est écrit : "Les enfants d'Israël, le peuple proche de Lui, Hallelouya." »

10 והענין יש לבאר ע"פ מ"ש בד"ה כי תשמע בקול בענין שהתורה נק' מפתחות הפנימיות שע"י התורה נמשך גילוי בחי' פנימיות דהיינו גילוי אור א"ס ב"ה ממש וכו' ע"ש.

La question peut être éclairée à partir de ce qui est écrit dans le discours commençant par « Lorsque tu écouteras la voix », à propos de la Torah, appelée « les clés intérieures » : par la Torah se révèle le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), c'est-à-dire la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il, etc. ; voir là-bas.

ועוד עפ"מ"ש [על פי מה שכתוב] בד"ה יונתי בחגוי שלהמשיך ההמשכה מבחינת שרש הנשמה שבה נאמר הוי' אלקינו ממש

En outre, selon ce qui est écrit dans le discours commençant par « Ma colombe, dans les fentes », pour faire descendre le flux depuis le niveau de la racine de l'âme, à propos duquel il est dit, au sens plein : « Havaya est notre D.ieu »,

להמשיך משם האור מלמעלה למטה לבחינת הנשמה שבגוף זהו ע"י התורה א"כ לשיהיו עם קרובו ממש זהו ע"י אם יהיו דברי תורה קרובים לכם.

faire descendre de là la lumière, d'en haut vers le bas, jusqu'au niveau de l'âme dans le corps : cela se fait par la Torah. Dès lors, pour qu'ils soient véritablement « le peuple qui Lui est proche », il faut que « les paroles de Torah soient proches de vous ».

11 וזהו שמע ישראל פי' שמע מלשון אסיפה כמו וישמע שאל והענין לאסוף ולקבץ כל הכחות ורצונות שביסוד האש הטבעי ע"י עקירת הרצון מהם

Et voici le sens de «Écoute (Chema), Israël». Chema signifie «rassembler», comme dans «Chaoul rassembla (vayechama)»; il s'agit de rassembler et de réunir toutes les forces et tous les désirs qui relèvent de l'élément naturel du feu, en déracinant la volonté qui leur est attachée ;

דהיינו להתחרט על העבר ולקבל עליו להבא שלא ישוב עוד לכסלה, והיינו מפני שהוא בחי' ישראל שעלו במחשבה והוי' הוא אלהינו שהוא הוי' אחד שמיוחדים בו ית' כנ"ל

c'est-à-dire regretter le passé et prendre sur soi, pour l'avenir, de ne plus retomber dans la folie. Cela tient au fait qu'il relève du niveau d'Israël, qui s'éleva dans la pensée, et que Havaya est notre D.ieu, Lui qui est «Havaya est Un», car ils sont unis à Lui, béni soit-Il, comme mentionné plus haut ;

ועל ידי כן יתלהב לבו כנ"ל. וזהו ואהבת בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע.

et par cela, son cœur s'enflammera, comme mentionné plus haut. Et voici [le sens de] «Tu aimeras... de tout ton cœur (levavkha)»: avec tes deux inclinations, avec l'inclination au bien et avec l'inclination au mal.

פי' שגם היצה"ר [היצר הרע] שהוא כח יסוד האש הטבעי הוא העולה ונכלל לאהבה את ה' בהתלהבות הנ"ל:

C'est-à-dire que même l'inclination au mal, qui est la force de l'élément naturel du feu, s'élève et se fond dans l'amour de D.ieu avec l'ardeur mentionnée plus haut.

12 ג אך אמנם ענין זה ומדרגה זו להגביר יסוד האש האלהי שבנפשו להלהיב לבו לדבקה בו אין זו עבודה תמה ותמידית (וכמ"ש לא תהו בראה לשבת יצרה)

3. Cependant, ce point et ce niveau — renforcer l'élément divin de feu dans son âme afin d'embraser son cœur et de s'attacher à Lui — ne constituent pas un service parfait et constant (comme il est écrit : « Il ne l'a pas créée pour le chaos (tohou), Il l'a formée pour être habitée (lachévet) »).

(בישעיה ס"י מ"ה י"ח) ועמ"ש סד"ה וישלח יעקב מלאכים בענין בן עזאי ועמ"ש במ"א ע"פ הזח"א [הזהר חלק א] וירא דק"ב א' בפסוק וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו'

(Isaïe, chapitre 45, [verset] 18). Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Et Yaakov envoya des messagers », au sujet de Ben Azaï ; et voir ce qui est écrit ailleurs à propos du Zohar, première partie, Vayéra, 112a, sur le verset : « Et de plus, elle est vraiment ma sœur, la fille de mon père », etc.

וזהו ענין לשבת יצרה והוא בחינת ארץ מושבותיכם כדלקמן וע"ז אמרו הקורא ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין כו'.

Tel est le sens de « Il l'a formée pour être habitée » ; cela correspond au niveau de « la terre de vos demeures », comme il sera expliqué plus loin. C'est à ce sujet qu'ils ont dit : « Celui qui récite le Chema sans téfilines », etc.

13 וענין התפילין דרך כלל הוא כלל כל התורה והמצות מעשיות כי הוקשה כל התורה לתפילין כמו שבתפילין מלובשים מוחין עליונים שבעשר ספירות עליונות בתמונות אותיות גשמיות והוא

Le sens général des tefilin est qu'ils englobent toute la Torah et toutes les mitsvot pratiques, car toute la Torah est comparée aux tefilin : de même que, dans les tefilin, l'intellect supérieur (mo'-hin) des dix Séfirot supérieures est revêtu des formes de lettres matérielles. Et cela...

כי צריך האדם להשפיל עצמו ולומר די לעבד להיות כרכו ולעשות מכון לשבתו להיות לו דירה בתחתונים.

car l'homme doit s'abaisser et dire : « Il suffit au serviteur d'être comme son maître », et établir un lieu fixe pour Sa demeure, afin qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs.

דהיינו במקרא משנה ותלמוד הלכות ואגדות שהם מדברים מענינים תחתונים גשמיים והם כלים מכלים שונים ויין מלכות שהוא אור א"ס ב"ה המלובש בהם רב כיד המלך שהוא ענין היד הגדולה

C'est-à-dire dans l'Écriture, la Michna et le Talmud, les halakhot et les aggadot, qui parlent de sujets matériels et inférieurs ; ils sont des « récipients de récipients divers », et le « vin royal », qui est la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, revêtue en eux, est servi « en abondance, selon la main du roi » ; c'est là le sens de « la grande main »

(עמ"ש סדי"ה אם בחקתי תלכו ובפי שלח ע"פ וירא ישראל) וכמ"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים.

(voir ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Si vous marchez selon Mes décrets », ainsi que dans la paracha de Bechala'h, sur le verset « Et Israël vit »), comme il est écrit : « Et Israël vit la grande main que Havaya avait accomplie en Égypte. »

פי' הגדולה היא התפשטות אשר נתפשטה עד אין קץ ותכלית והיא ענותנותו אשר עשה ה' במצרים.

Le sens est que « grande » désigne une expansion qui s'est déployée sans fin ni limite ; c'est Son humilité, « que Havaya a accomplie en Égypte ».

פי' כי פעל ועשה בחי' שם הוי' אפילו בארץ מצרים שהוא בחינת מצרים וגבולים כמו כל עניני הלכות זרעים מועד כו' שהם מדברים מעניני העולם הגשמי

C'est-à-dire que le niveau du Nom Havaya a agi et accompli même dans le pays d'Égypte (Mitsrayim), qui représente les étroitures (metsarim) et les limites, comme dans toutes les questions relatives aux lois de Zeraïm, Moed, etc., qui traitent des sujets du monde matériel

(ועמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו' בת"א [בתורה אור] פ' בשלח. ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] בפי' זה היום עשה הוי' ועמ"ש בד"ה לך לך מארצך ובד"ה באתי לגני גבי אריתי מורי.

(et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et Israël vit la grande main », etc., dans Torah Ohr, paracha de Bechala'h. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Le huitième jour, une assemblée » (Chemini Atséret), au sujet du sens de « C'est le jour que Havaya a fait » ; et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Va-t'en de ton pays », ainsi que dans celui commençant par « Je suis venu dans Mon jardin », à propos de « J'ai recueilli ma myrrhe »).

ופי' היד הגדולה י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש באדר"ז [באדרא זוטא] שהחכמה מלבשת לבחינת חסד עילאה בחינת ורב חסד ועמ"ש מזה בד"ה ה' יחתו מריביו ומבחינה זו נמשך להיות התפשטות החכמה עילאה גם למטה כנ"ל ועמ"ש מענין זה ג"כ בד"ה שחורה אני ונאווה)

Le sens de « la grande main » peut s'expliquer dans l'esprit de ce qui est dit dans l'Idra Zouta : 'Hokhma (sagesse) revêt le niveau de 'Hessed supérieur, le niveau de « abondant en bonté » ; voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Havaya, ceux qui s'opposent à Lui seront brisés ». C'est de ce niveau que découle le déploiement de la 'Hokhma supérieure jusque dans les niveaux inférieurs, comme mentionné plus haut. Voir également ce qui est écrit sur ce sujet dans le discours commençant par « Je suis noire, mais belle ».

ואפילו בעסקים ומו"מ [ומשא ומתן] אם הוא נושא ונותן באמונה הרי עולם זה חסד יבנה וגם אח"כ יתן צדקה מיגיעו שהוא ממדת החסד והוא ענף החכמה כמ"ש מוריד הטל מכלכל חיים בחסד

Et même dans les affaires et le commerce, s'il traite avec honnêteté, alors ce monde « est bâti par la bonté » ; et ensuite aussi, il donnera la charité sur le fruit de son labeur, qui relève de l'attribut de 'Hessed et constitue une branche de 'Hokhma, comme il est dit : « Il fait descendre la rosée ; Il nourrit les vivants par la bonté » ;

וגם כמו שהחכמה תחיה כו', כך בצדקה שנותן לעני מחיה נפשו רק אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו כו'

et de même que « la sagesse donne la vie », etc., ainsi la charité qu'il donne au pauvre ranime son âme. Toutefois, il faut qu'il « porte son cœur vers Lui, son esprit et son souffle vers Lui », etc.,

בק"ש [בקריאת שמע] כנ"ל אזי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להיות שורה ה' אחד גם בתורה ומצות מעשיות [ועמ"ש בפי' וארא סד"ה לכן אמור לבניי [לבני ישראל]].

dans le Chéma, comme mentionné plus haut, alors « l'esprit suscite l'esprit et attire l'esprit », afin que le D.ieu Un réside aussi dans l'étude de la Torah et les mitsvot accomplies par l'action (voir aussi ce qui est écrit dans la paracha de Vaéra, à la fin du discours commençant par « C'est pourquoi dis aux enfants d'Israël »).

והנה ענין עבודה זו להמשיך דירתו ית' בתחתונים להיות אין עוד מלבדו היא למעלה מעלה ממדרגת התלהבות הנקי בשם גדפין לבד לפי שעכ"פ [שעל כל פנים] מוכרח להיות שיצייר

Or, ce service, qui consiste à attirer Sa demeure, béni soit-Il, dans les mondes inférieurs, afin qu'« il n'y ait rien d'autre que Lui », dépasse de très loin le niveau de ferveur, qui n'est appelé que « ailes » (gadfin) ; car, quoi qu'il en soit, il faut nécessairement se représenter

איזה יש ודבר בפני עצמו בחינת לב ונפש שמתלהב משא"כ בבחינת אין עוד וביטול במציאות לגמר י לא ימציא מקום לעצמו כלל ואין לו רצון אחר

une certaine existence, une chose en soi : un cœur et une âme qui s'embrasent. Il n'en va pas ainsi au niveau de « il n'y a rien d'autre » et de l'annulation complète de son existence (bitoul) : il ne se réserve absolument aucune place et n'a pas d'autre volonté

כי אם רצון השי"ת [השם יתברך] ורצון ה' הוא שוה למטה כמו למעלה כמ"ש במ"א (ע"פ בהעלותך את וסד"ה וארא אל אברהם כו') והנה ע"ז נאמר סוף מעשה במחשבה תחלה

que celle de D.ieu, béni soit-Il ; et la volonté de D.ieu est la même en bas qu'en haut, comme cela est expliqué ailleurs (à propos du verset «Lorsque tu élèveras...» et à la fin du discours commençant par «Je suis apparu à Avraham», etc.). C'est à ce sujet qu'il est dit : «Dernier dans l'action, premier dans la pensée.»

והנה בחינה זו נק' ארץ כנען מלשון הכנעה והשפלה (עמ"ש סד"ה ויהי בשלח פרעה ועמ"ש ע"פ וישב יעקב) שנופל ומשפיל א"ע [את עצמו] למטה.

Or, ce niveau est appelé «la terre de Canaan», terme lié à la soumission (hakna'a) et à l'humilité (voir ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Et il arriva, lorsque Pharaon renvoya», ainsi que ce qui est écrit à propos du verset «Et Yaakov demeura»), car il s'abaisse et se rabaisse en bas.

ובבחי' [ובבחינת / ובבחינה] זו כתיב רגליה יורדות מות וכו' כי מאחר שהוא מקושר למטה בענינים גשמיים אפשר לו ליפול ח"ו [חס ושלום] בתאוות גשמיים וע"ז כתיב ובערת הרע מקרבך

Et à propos de ce niveau, il est écrit : «Ses pieds descendent vers la mort», etc. ; car, étant lié en bas aux choses matérielles, il peut tomber, à D.ieu ne plaise, dans les désirs matériels. À ce sujet, il est écrit : «Tu extirperas le mal de ton sein.»

(ועמ"ש במ"א בפי' מ"ש בירושלמי ומטבע ארוך פותח בברוך וחותר בברוך בפי' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות, וע' סד"ה ביום השמיני שלח גבי ולפני קרתו ובפי' וארא בביאור ע"פ לכן אמור בפי' אל הארץ אשר נשאתי את ידי כו')

(Et voyez ce qui est expliqué ailleurs au sujet du sens de ce qui est dit dans le Talmud de Jérusalem : «Une formule longue s'ouvre par "Béni" et se clôt par "Béni"», dans la paracha Berechit, dans le discours commençant par «Comprendre le sujet des bénédictions»; voyez aussi la fin du discours commençant par «Le huitième jour, il envoya», à propos de «et avant Son froid»; et dans la paracha Vaéra, dans l'explication du verset «C'est pourquoi dis», au sujet du sens de «vers le pays au sujet duquel J'ai levé ma main», etc.)

וכתיב כי יביאך אל ארץ הכנעני כוי גדולים ועצומים כוי וכתיב וגם את הצרעה ישלח הי אלקיך במ עד אכוד הנשאים והנסתרים מפניך.

Et il est écrit: «Lorsqu'Il t'amènera au pays du Cananéen», etc., «grands et puissants», etc.; et il est écrit: «Havaya, ton D.ieu, enverra aussi le frelon parmi eux, jusqu'à ce que périssent ceux qui restent et ceux qui se cachent devant toi.»

וענין הצרעה כי הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהצרעה היתה מסמא את עיניהם מלמעלה ומסרסם מלמטה. וביאור הענין הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שמזיעתן של חיות יוצא נהר דינור על ראש רשעים בגיהנם.

Au sujet du frelon: nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que le frelon aveuglait leurs yeux d'en haut et les châtrait d'en bas. Pour expliquer cela, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que de la sueur des 'hayot jaillit le fleuve de feu (nehar dinour), qui tombe sur la tête des méchants dans le Guéhinom.

פיי זיעה הוא ארס וחימה וכמ"ש (ירמיה כ"ג י"ט) הנה סערת הי חימה יצאה וגוי

C'est-à-dire que la «sueur» désigne le venin et la colère, comme il est écrit (Jérémie 23:19): «Voici, la tempête de Havaya, la colère est sortie», etc.

והוא פסולת שלהם כי בכל עולם ועולם יש בחינת טוב ורע ואין ר"ל [רוצה לומר] רע ממש ח"ו [חס ושלום]

Et c'est leur déchet; car, dans chaque monde, il existe un niveau de bien et de mal, mais cela ne signifie pas un mal véritable, à D.ieu ne plaise,

אלא רע מלשון כעס וחימה והוא ענין חו"ג [חסד וגבורה] שבכל העולמות (ועי בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בפי בראשית בענין פיי עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע]) וכן הענין באדם שהוא עולם קטן יש בו ג"כ בחינות אלו

mais le mal au sens de colère et de courroux; c'est le sujet de 'Hessed et de Guevoura dans tous les mondes (voyez aussi le Likkutei Torah de l'Arizal, dans la paracha Berechit, sur le sens de l'Arbre de la connaissance du bien et du mal). Il en va de même pour l'homme, qui est un petit monde: ces niveaux existent également en lui,

וצריך לעורר הגבורות שבו על עצמו דהיינו על הרע שבו שהוא מסטרא דס"מ [דסמאל] ונוקביה שהם הם הרשעים. וכמ"ש על ראש רשעים יחול.

et il doit éveiller les Guevourot qui sont en lui contre lui-même, c'est-à-dire contre le mal qui est en lui, lequel provient du côté de Samaël et de son pendant féminin, qui sont précisément «les méchants». Comme il est écrit: «Elle tourbillonnera sur la tête des méchants.»

14 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע. ופי' לעולם כי הרי תמיד יש לו בחי' הרוגז

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «L'homme doit toujours inciter le bon penchant à s'emporter contre le mauvais penchant.» Le sens du mot «toujours» est qu'il possède toujours en lui le niveau de la colère (rogez),

שהוא מצד הגבורה שאין לך אדם שאינו כלול מטוב ורע והרע היינו הרוגז והחימה והכל הוא מסטרא דרע

qui provient de l'aspect de Guevoura (retenue); car il n'est personne qui ne soit composé de bien et de mal, et le mal en lui consiste en la colère et la fureur, qui proviennent entièrement du côté du mal,

וכמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] רע לשמים ורע לבריות והרוגז והכעס ישפוך על הרע שבו שיקצוף מאד ויחרה אפו

comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «mauvais envers le Ciel et mauvais envers les hommes». Il doit déverser sa colère et sa fureur sur le mal qui est en lui, s'indigner vivement et laisser sa fureur s'enflammer:

למה הוא כך והתעוררות בחי' הגבורה הנ"ל הוא מזיעתן של חיות שהוא ההתלהבות בפי ראשונה של ק"ש [קריאת שמע] ויש בה בחינת גבורות ג"כ

pourquoi est-il ainsi? L'éveil du niveau de Guevoura mentionné plus haut provient de «la sueur des 'Hayot», c'est-à-dire de l'ardeur de la première section du Chéma; elle comporte elle aussi un aspect de Guevourot.

לכן צריך הוא לשפוך חמתו וירגז על יצרו הרע ביתר שאת כאשר יעמיק בשכלו ענין ההתכוננות באמונת ה' אחד

C'est pourquoi il doit déverser sa fureur et s'emporter contre son mauvais penchant avec une intensité accrue, lorsqu'il approfondit par son intellect la contemplation de la foi en l'unité de D.ieu,

ושישראל עלו במחשבה ושלכן רוצה לדבק מחשבתו להתכלל באחד אז יעשן אפו מדוע לא היה כזאת בכל עת ואפילו שלא בשעת התפלה.

et du fait qu'Israël s'est élevé dans la pensée, et que, pour cette raison, il souhaite attacher sa pensée à l'Un et s'y inclure. Alors sa colère fumera: pourquoi n'a-t-il pas été ainsi à tout moment, même en dehors du temps de la prière?

15 וזהו ענין פי' שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] וחרה אף כו' שנמשך מהתלהבות הפרשה ראשונה ולכך כתיב התם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים

Et tel est le sens de la deuxième section du Chéma, «la colère s'enflammera», etc. : elle découle de la ferveur de la première section. C'est pourquoi il est écrit là-bas: «vous vous détournerez et servirez d'autres dieux».

כי באמת שלא בשעת התפלה אינו כעוברי רצונו וכפורק עול ח"ו [חס ושלום] אף בשעה שאינו עובד ה' כלל משא"כ בשעת

Car, en vérité, en dehors du moment de la prière, il n'est pas comme ceux qui transgressent Sa volonté, ni comme quelqu'un qui rejette le joug, à D.ieu ne plaise, même lorsqu'il ne sert pas du tout D.ieu. Mais au moment de

ק"ש [קריאת שמע] בהתלהב לבו ידמה בעיניו מה שהיה רחוק מה' כל היום כאלו פורק עול ח"ו [חס ושלום] ממש וכמ"ש פן יפתה לבבכם מיחודו ואחדותו

la récitation du Chéma, lorsque son cœur est enflammé, il lui semblera qu'avoir été éloigné de D.ieu toute la journée équivaut à avoir réellement rejeté le joug, à D.ieu ne plaise; comme il est écrit: «de peur que votre cœur ne se laisse séduire» [et s'éloigne] de Son unité et de Son unicité;

והרי זה כאלו וסרתם ועבדתם והיטב יחרה לו ובזה הוא מקרר הכעס והחימה שברע גמור ולא יהיה רע לאחרים כלל.

et cela revient à dire que «vous vous détournez et servez». Alors il éprouvera une très grande colère; et, par là, il refroidira la colère et la fureur qui se trouvent dans le mal absolu, et il ne fera aucun mal aux autres.

16 וזהו ענין הצרעה שמסרס את הרע פי' שמקררו להיות כמו סריס שאין בו חמימות ולכן אינו מוליד

Et tel est le sens du frelon, qui châtre le mal: c'est-à-dire qu'il le refroidit, de sorte qu'il est comme un eunuque, qui n'a pas de chaleur en lui et, par conséquent, n'engendre pas.

וגם מסמא את העינים פי' שלא יביט על אחרים לא במילי דעלמא ולא בעבודתם בעין רעה וקנאה שמצד הרע

Il aveugle aussi les yeux: c'est-à-dire qu'il ne regardera pas les autres, ni dans les affaires matérielles ni dans leur service [de D.ieu], d'un mauvais œil et avec envie, sentiments qui viennent du côté du mal.

כי אין הברכה שורה אלא על דבר הסמוי מן העין וכן ברכת ה' היא המשכת אלהות אינה שורה כ"א בעין טובה:

Car la bénédiction ne repose que sur ce qui est caché à l'œil; de même, la bénédiction de D.ieu, qui est un influx de divinité, ne repose que là où il y a un bon œil.

17 ד ובזה יובן ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ כנען שהוא ענין ההשפלה למטה במצות מעשיות שהם ענינים הגשמיים באמונת יחודו בתחתונים כי אמרו ארץ אוכלת יושביה היא.

4. Par là se comprendra l'affaire des explorateurs. Ils ne voulaient pas entrer dans le pays de Canaan, ce qui correspond à l'abaissement vers le bas, dans les mitsvot de l'action, qui sont des réalités matérielles, avec la foi en Son unité dans les mondes inférieurs; car ils disaient: «C'est un pays qui dévore ses habitants.»

פי' יושביה אין תופסין מקום לעצמן כלל ומבטלין עצמן ליחודו ית' שבתחתונים להיות אין עוד כו' כי היו דור דעה כו' ושרש נשמתם למעלה מעלה.

C'est-à-dire que ses habitants ne prennent absolument aucune place pour eux-mêmes et s'annulent devant Son unité, béni soit-Il, dans les mondes inférieurs, de sorte qu'il n'y a rien d'autre», etc. Car ils étaient la génération du savoir (dor de'ah), etc., et la racine de leurs âmes se trouvait très, très haut.

18 וגם החתי והיבוסי והאמורי יושב בהר שהם הם השבעה אומות עובדי כוכבים שבאמת היו דרים בה

בעת ההיא ושרשם משבע מדות דעולם התהו

Et aussi: «Le Hittite, le Jébuséen et l'Amoréen habitent dans la montagne»: ce sont précisément les sept nations idolâtres qui, en vérité, y vivaient à cette époque; leur racine se trouve dans les sept attributs émotionnels (midot) du Monde de Tohou,

והם שרש השבע מדות רעות אשר צריך לזוהר מאד שלא ליפול בהמדות ההם ח"ו [חס ושלום] כי רגליה יורדות מות כו' וכמ"ש שבעה גוים גדולים ועצומים כו'.

et elles sont la racine des sept attributs mauvais, dont il faut prendre grand soin de ne pas être entraîné par eux, à Dieu ne plaise, car «ses pieds descendent vers la mort», etc., comme il est écrit: «sept nations, grandes et puissantes», etc.

אך באמת אמר ועצומים ממך ממך דוקא פי' שאתה מגדלם כמ"ש ירמיהו ואתם למדתם אותם עליכם אלופים לראש

Mais, en vérité, il est dit: «et plus puissantes que toi» (mimkha); mimkha, «de toi», précisément: cela signifie que c'est toi qui les rends grandes. Comme le dit Yirmeyahou: «Et vous les avez formés, pour qu'ils soient des chefs au-dessus de vous, à votre tête.»

כי מה שנחשבו לאלופי' [לאלופים] ודבר גדול הוא מחמתכם שאתם מחשיכים אותם ליש וגדול הוא בעיניכם.

Car si elles sont considérées comme des chefs et comme quelque chose de grand, c'est à cause de vous: vous les considérez comme une réalité (yech), et elles sont grandes à vos yeux.

אבל באמת צריך להקטין אותם בעיניו וכמ"ש כלב סר צלם מעליהם וה' אתנו פי' שהוי' נמשך אתנו במקרא משנה כו' וכלים מכלים שונים כנ"ל

Mais, en vérité, il faut les rabaisser à ses yeux, comme l'a dit Kalev: «Leur ombre s'est écartée d'eux, et Havaya est avec nous.» Cela signifie que Havaya se révèle avec nous dans l'Écriture, la Michna, etc., et dans des «réceptacles de diverses sortes», comme mentionné plus haut.

(וענין שילוח המרגלים היה ע"ד שמברכים על המצות עובר לעשייתן והיינו שקודם העלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] שהוא העלאת הדבר הגשמי שבו נעשית המצוה כמו האתרוג דנוגה צריך תחלה להיות המשכת מ"ד [מ"יין דוכרין] מלמעלה המעורר העלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] כו'

(L'envoi des explorateurs s'inscrivait dans le même principe que la bénédiction prononcée sur les mitsvot avant leur accomplissement. Autrement dit, avant l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines), qui consiste à élever l'objet matériel avec lequel la mitsva est accomplie, tel l'étrog, qui appartient au domaine de noga, il faut d'abord qu'il y ait un influx de mayin doukhrin (eaux masculines) d'en haut, qui suscite l'élévation des mayin noukvin, etc.

ועד"ז קודם שנכנסו כל ישראל לארץ שלח מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] איש אחד שנשמתם נמשכו מבחינת אחד כולם אנשים שהיו מבחי"י עלמא דדכורא והוא ענין מ"ד [מ"יין דוכרין] לעורר המ"י [המ"יין נוקבין] כו',

De même, avant que tout Israël n'entre dans le Pays, Moché notre maître, que la paix soit sur lui, envoya « un homme » — leurs âmes provenaient du niveau de « Un » —, « tous des hommes », qui relevaient du monde masculin (alma did'houra). C'est là le principe des mayin doukhrin, destinés à susciter les mayin noukvin, etc.,

אך עד"מ כשצריכים להגביה איזה דבר שהוא ענין המ"נ [המ"יין נוקבין] צריך להשפיל א"ע [את עצמו] למטה כדי להגביהו והם לא היה בהם שפלות זו להשפיל א"ע [את עצמו] למטה.

Mais, à titre d'analogie, lorsqu'on doit soulever quelque chose — ce qui relève des mayin noukvin —, il faut s'abaisser pour pouvoir le soulever ; or ils ne possédaient pas cette humilité, cette disposition à s'abaisser.

אבל באמת ע"י השפלה והכנעה זו אזי אח"כ אותו הדבר שמגביה נושא את נושאו ומגביה אותו למעלה מעלה ויובן ממ"ש במ"א ע"פ הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' תשא בענין אכנא למשקל בה דא יו"ד כו') וזהו ענין מנחה ונסכים.

Mais, en vérité, par cet abaissement et cette soumission, par la suite, la chose même qu'il élève « porte ceux qui la portent » et l'élève très haut, toujours plus haut. Cela se comprendra d'après ce qui est expliqué ailleurs au sujet du Raaya Mehemna, dans la paracha Ki Tissa, à propos de « la pierre pour peser avec : c'est le youd », etc. C'est là le sens de l'offrande végétale et des libations.

שהמנחה היא מבחינת צומח (והצומח הוא מיסוד המים היפך החי שהוא בחי' אש) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח

Car l'offrande végétale relève du règne végétal (et le végétal procède de l'élément de l'eau, à l'opposé de l'animal, qui relève de l'élément du feu) ; et « toute offrande de ton oblation, tu l'assaisonnas de sel »,

שהוא בחינת דומם וכך ענין התפילין ושאר המצות מעשיות ירדו ונשתלשו בבחי' דומם כגון התפילין שבפסוק ואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע].

le sel relevant du règne inanimé. Il en va de même des téfilines et des autres mitsvot pratiques : elles sont descendues et se sont déployées par degrés jusqu'au niveau de l'inanimé, comme les téfilines liées au verset « Tu aimeras » du Chema.

וכן קדש לי כל בכור שהוא בחינת חכמה עילאה נתגשם על הקלף ואותיות בדיו שהם ענינים גשמיים
De même, « Consacre-Moi tout premier-né », qui relève de la 'Hokhma supérieure, a été matérialisé sur le parchemin et dans les lettres tracées à l'encre, qui sont des éléments matériels ;

רק שצריך להסיר הרע שבהם כמ"ש ובערת הרע מקרבך ואז נקרא ארץ מושבותיכם כמ"ש וישב ה' מלך לעולם.

il faut seulement en retirer le mal, comme il est écrit : « Tu extirperas le mal du milieu de toi. » Alors elle est appelée « le pays de vos demeures », comme il est écrit : « Havaya siège en Roi pour l'éternité. »

פ"י ישיבה הוא מלשון הורדה והשפלה שהיושב מוריד ומשפיל עצמו ממקום עמידתו להיות לו דירה בתחתונים וכמאריז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין לו להקב"ה בעולמו

Cela signifie que le mot « siéger » (yeshiva) évoque l'abaissement et la diminution : celui qui s'assied s'abaisse et descend de l'endroit où il se tenait, afin qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs. Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Depuis la destruction du Temple, le Saint béni soit-Il n'a dans Son monde

אלא ד' אמות של הלכה ובבהמ"ק [ובבית המקדש] כתיב כי האמנם ישב אלקים על הארץ (מ"א [מלכים א'] סי' ח'
כ"ז) וכמ"ש מזה ברבות תרומה פל"ד קנ"ב א'.

que les quatre coudées de la halakha. » Au sujet du Temple, il est écrit : « Est-il vrai que D.ieu habiterait sur la terre ? » (1 Kings, chapter 8, [verse] 27). Cela est également expliqué dans Midrash Rabbah, Terumah, chapter 34, 152a,

ובפי נשא פייב קרוב לר"פ. ועד"ז מעין זה הוא בעסק התורה כמ"ש ברבות פי שמות פרשה ה' ע"פ בשבתו עם זקני ארץ ובפי שמיני ס"פ י"א

ainsi que dans Parshas Nasso, chapitre 12, près du début du chapitre. De même, un aspect de cela s'applique à l'étude de la Torah, comme il est écrit dans Midrash Rabbah, Parshas Shemos, chapitre 5, au sujet du verset « lorsqu'il siège parmi les anciens du pays », et dans Parshas Shemini, à la fin du chapitre 11.

אך היינו ע"י שמתחלה נודע בשערים בעלה ע"י שיעמיק ויתבונן בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו לכל חד לפום שיעורא דיליה

Mais cela se réalise d'abord par «son époux est connu aux portes»: en approfondissant et en contemplant la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, selon la profondeur de sa pensée, «chacun selon sa mesure»,

כמו דמשער בלבו כמ"ש בזח"א [בוהר חלק א] וירא דק"ג ע"א וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ר"פ במדבר והיינו כי ישיבה ודירה זו עושין ישראל בכוונתם בתפלתם כו'

«selon ce qu'il mesure dans son cœur», comme il est écrit dans le Zohar, première partie, Vayeira, folio 103a, et comme cela a été expliqué plus haut, au début de la paracha Bamidbar. Ainsi, cette assise et cette demeure, Israël les établit par l'intention mise dans sa prière, etc.,

דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח (ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה בענין פי גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו)

car «l'esprit suscite l'esprit et attire l'esprit» (et voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «À l'heure où Israël a fait précéder "nous ferons"», au sujet du sens de «puissants en force, qui accomplissent Sa parole, pour entendre la voix de Sa parole»).

ולכן נקרא ארץ מושבותיכם דייקא שאתם מיישבים אותה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך ע"י ההלכות המלוכשים בדברים תחתונים

C'est pourquoi elle est précisément appelée «le pays de vos demeures»: c'est vous qui l'établissez. Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Ne lis pas banayich ("tes enfants"), mais bonayich ("tes bâtisseurs")»; par les halakhot qui sont revêtues de choses inférieures,

כמו דומם וצומח שבנסכים וד"ל [ודי למבין] (ועמ"ש ע"פ וישב יעקב כו' בארץ כנען וזהו כענין ארץ מושבותיכם המבואר כאן שאתם מיישבים אותה ועי' [ועיין] בזהר בפ' בהר) (דק"ח ע"א) הה"ד [הדא הוא דכתיב]

comme l'inerte et le végétal des libations; et cela suffit à qui comprend. (Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset «Et Yaakov s'établit», etc., «dans le pays de Canaan»; cela relève de la même idée que «le pays de vos demeures», expliquée ici: c'est vous qui l'établissez. Voyez également le Zohar, dans la paracha Behar) (folio 108a): ainsi qu'il est écrit,

כי תבאו וגו' ושבתה הארץ נייחא ודאי ועמ"ש סד"ה המגביהי לשבת ועיין ברבות בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז בענין המשל אגוסטוס יושב כו'

«Quand vous entrerez», etc., «le pays se reposera»: il connaîtra assurément le repos. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Celui qui siège dans les hauteurs»; et voyez Midrash Rabbah, Beshalach, au début du chapitre 23, sur le verset «Ton trône est établi depuis les temps anciens», à propos de la parabole «Augustus est assis», etc.;

ע"ש וזהו ועתיק יומין יתיב. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון. וע"פ וכל בניך כו' בענין בוניך.

voyez là-bas. Et c'est là le sens de «et l'Ancien des jours (Atik Yomin) s'assit». Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset «Que la ville de Si'hon soit bâtie et affermie», ainsi que sur le verset «Et tous tes enfants», etc., au sujet de «tes bâtisseurs».

ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] דקמ"א ע"ב ע"פ כתפארת אדם לשבת בית ועמ"ש מענין בית וחצר הפנימית בד"ה וארשתיך לי:

Voyez aussi le Zohar, troisième partie, folio 141b, sur le verset «selon la beauté d'un homme, pour habiter une maison»; et voyez ce qui est écrit au sujet de la maison et de la cour intérieure dans le discours commençant par «Je te fiancerai à Moi».

19 קיצור. ענין השרפים הם מבחי' יסוד האש האלקי וכמ"כ [וכמו כן] יש בחינה זו בנפש האלקית רק שהוא כלולה מד"י [מד' יסודות].

Résumé. Le sujet des séraphim : ils relèvent du niveau de l'élément divin du feu. De même, ce niveau se trouve dans l'âme divine, mais celle-ci est composée des quatre éléments.

וכתיב והוי' יגיה חשכי. והיינו ע"י ק"ש [קריאת שמע] בהתבוננות באמרו הוי' אלקינו ועי"ז יבא לבחינת ואהבת.

Et il est écrit : « Havaya illumine mes ténèbres. » Cela s'accomplit par le Chema, au moyen de la contemplation, lorsqu'il dit : « Havaya est notre Elokim » ; et, par là, il parviendra au niveau de « Tu aimeras ».

וזהו אש אוכלת. ועכ"ז [ועם כל זה] להגביר רק יסוד האש האלקי אין די כ"א שצ"ל אח"כ המשכה ע"י מצות וזהו הוקשה כל התורה לתפילין וזהו את היד הגדולה כו'

Et c'est là « un feu dévorant ». Néanmoins, il ne suffit pas de renforcer uniquement l'élément divin du feu ; il faut ensuite opérer un influx au moyen des mitsvot. C'est là [le sens de] « toute la Torah est assimilée aux tefillin », et c'est là « la grande main », etc.

אך בהשוב צריך ליזהר שלא יפול והיינו על ידי לעולם ירגיז. וזהו ענין מנחה ונסכים. ארץ מושבותיכם:

Mais, dans le retour (chov), il faut veiller à ne pas tomber ; cela s'obtient par « Que l'homme s'irrite toujours ». Et c'est là le sujet de l'offrande de farine et des libations. « Le pays de vos demeures. »

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/5/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak